

BISERIC'A SI SCÓL'A.

Fóia bisericesca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana : Duminec'a.

Pretulu abonamentului :	Pretulu insertiunilor :	Correspondintiele se se adreseze Redactiunii dela „BISERIC'A SI SCOL'A“ in Aradu, la institutul pedagogic-teologicu, era banii la secretariatulu consistoriului romanu ortodoxu din Aradu.
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte 4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	
„ „ „ „ „ jum. anu 2 „ 50 „		
Pentru Romani'a si strainetate pe anu 7 „ — „		
„ „ „ „ „ „ j. a. 3 „ 50 „		

O lacuna in invetiamentul nostru poporalu.

S'a vorbitu, si s'a scrisu multu despre unele scaderi observate pe terenulu invetiamentului poporalu, si despre modulu dclaturarei acelu scaderi stricatióse. Si cu totu dreptulu, càci delaturarea relelor virite in scóla forméza astadi conditiune de esistintia mai fericita pentru ori care natiune. Si déca este vr'o cestiune importanta, atunci ceea ce privesce invetiamentul poporalu se innaltia negresitu preste tóte.

Óti din tóte partile dorimu a observá prin scólele nostre progrese imbucuratorie, asteptamu dela invetiatorii nostri rezultate totu mai bune, firesce traindu in credinti'a, cà adeveratulu invetiatoriu si-pune sufletálu pentru scóla si invetiacei. Durere inuse, dorinti'a nostra remane in cele mai multe casuri numai dorintia pia; in realitate intimpinamu multe scaderi in invetiamentu, cari si-au isvorulu in insusi invetiatoriulu ca in primul factoru alu invetiamentului. Se ne esplicamu mai claru.

Nu se póte negá, cà invetiatoriulu e sufletulu scólei, dela elu depinde in cea mai mare parte succesulu doritu pe terenulu educatiunei si instructiunei. Si chiar cu acestu factoru insemnatu nu calculéza acei'a, cari dorescu binele si fericirea poporului prin cultura. Calitatile bune ale invetiatoriului, calificatiunea lui in deosebi, dotatiunea corespundietória si regulata, suntu astadi in cele mai multe casuri trecute cu vederea, ca se-nu dicemu nisce formalitati seci. La noi nu-si pré spargu ómenii capulu cu aceste; alegerea invetiatoriului nu se baséza strictu pe recerintiele susu atinse, precum ar trebui se fia. Ce se cere in deosebi dela candidatulu de invetiatoriu? Nu calificatiunea receruta, conduita morala, calitati pedagogice, ci se scie cantá frumosu, va se dica se fia *cantorulu bunu*, si apoi

ajunge, alegerea e asigurata, màcar de ar fi tenerulu celu mai slabu.

Éta lacun'a, asupra carei'a atragemu atentiunea celoru competenti! Suntu destule casuri, cari ne demustra, cà preparandii ori invetiatorii cei mai buni sunt desconsiderati la alegeri de invetiatori, déca nu-su cantareti renumiti, séu ce-i si mai tristu, pentru asigurarea esistintiei loro recurgu la multe midiloce corumpetórie si dejositorie pentru statulu invetiatorescu. Cei slabi si adese ori mai pucinu cualificati ajungu mai curundu la posturi prin glasulu loro sirenieu. Apói acesti'a se produca rezultate imbucuratorie?! Cãti tineri altcum talentati si cu aplecare distinsa pentru chiamarea invetiatorésca se ferescu a intrá in preparandia càci nu-su daruiti cu glasu bunu, si apoi in concursu sta espresu, cà candidatulu are se se presinte pentru de a-si aretá desteritatea in cantu. Cantarea frumósa acopere de multe ori neabilitatea candidatului.

Multi mi-voru reflectá, cà invetiatoriulu e totodata si cantoru. Fórté bine. Dar atunci se nu judecamu mai antáin pre candidatulu de invetiatoriu, cà óre este cantoru bunu séu ba, ci se ne intrebamu, cà ore corespunde calitatiloru pedagogice, càci densulu e primo loco invetiatoriu si ca atare produce mai multu decât ca cantaretiu. Séu dora nu se pune mai mare pondu pe cantu decât pre cualificatiune, cand dela concurenti se pretinde a face caletoria din o comuna in alt'a, cine scie unde, si inca pe spese proprie in timpuri grele, numai ca se satisfac conditiunei concursuale, se-si arete desteritatea in cantu si rituale?! Lucru iatorsu, care nu duce la bine.

In institutul preparandialu si asiá este catedra pentru cantu; tinerii au destula ocaziune a invetiá cantarile bisericesci ea astfelu pasindu ca invetiatori se pota corespunde si postului de cantoru. De ce se-lu mai punemu atunci la o

proba deosebita naintea alegerii? S'eu nu se su-pune tenerulu preparandu la essamenu si din cantu si rituale? S'eu d'ora pretindemu, ca toti candidatii se fia totodata dotati de mam'a natura si cu glasu bunu? Nu credemu. Deca se presupune dela unu preparandu, ca in decursu de 3 ani a invetiatu cantarile bisericesci, ceea ce se si intempla: atunci de ce conditiunea curioasa din concursu? Ac'est'a e stricati'osa pentru invetiamentu, e o adeverata lacuna.

Ar fi timpul ca se aplicamu odata invetiatori cualificati, morali si zelosi, ca'ci numai atunci „valoréza abecedarulu invetiatoriului mai multu decât baionetulu soldatului.“

Terminandu natamu, ca este adeveratu, ca cantarea are mare influentia asupra poporului, ea produce stima facia de sc'ola si invetiatoriu. Dar nu este nici decât bine, ca pentru cantare se desconsideramu celelalte, pentruca in casulu acest'a nu potemu ajunge la scopu.

Dr. Lazaru Petroviciu.

Cestiunea reinfintiarei episcopieloru din Timisiór'a-Oradea-mare, si sinodulu archidiece-sanu.

Banatulu Timisianu 28 Aug. 1880.

Ne aflamu inaintea congresulu nationalu bisericescu, care se va intruni, speramu, in 1/13 octobre a. c. De aceea este bine, ca opiniunea publica se se lumineze de timpuriu in privinti'a cestiuniloru mai momentóse, care astépta resolvire din partea congresulu. Intre acestea, cea mai insemnata, care ne preocupa cu deosebire pe noi romanii ortodoxi din Banatulu Timisianu, este reinfintierea stravechei nóstre episcopii din Timisiór'a. Reinfintierea acestei episcopie istorice nu e numai dorinti'a generala a Romaniloru banatieni, ci este chiar o necesitate adencu simtita pentru viitoriulu romanismulu si prosperitatea ortodoxiei in partile Banatulu. Ac'est'a a prevediut'o si marele nostru, de pie memorie, archiepiscopulu si metropolitulu Andreiu Baronu de Siaguna, cand a testatu 50,000 fl v. a. spre scopulu infintiarei aloru doue episcopii romane ortodoxe in metropoli'a nóstra.

Nu remanea dar alta inderet decât, ca congresulu nostru nationalu-bisericescu se puna in executare nobilulu legatu, ce ni-lu lasà celu mai mare archiereu, dintre cáti au statu odinióra in scaunulu metropoliei ortodoxe romane a Ardealulu. Pasiulu d'antaiu l'a facutu in directiunea ac'est'a congresulu din 1878, care, celu d'antaiu, a despicatu, ca oarecand Moise cu toiagulu marea rosie, indiferentismulu si interesele, ce tieneau balta

cestiunea reinfintiarei vechei nóstre episcopie. Cu privire la ac'ésta afacere, elu aduse sub Nr. prot. 243 urmatoriulu conclusu epocalu:

„Necesitatea, posibilitatea si urginti'a inmultirei dieceseloru prin infintierea celoru doue istorice episcopii, din Timisiór'a si Oradea-mare, se recunósce, si deodata se decreta in principiu realisarea infintiarei acelora, avisandu-se consistoriulu metropolitanu: ca pe langa ascultarea de barbati competinti din concernintele parti si a tuturor factoriloru indreptatiti, se elaboreze unu planu esactu si detaiatu asupra modulu si tuturor conditiuniloru de realisare practica si neamenata a acelorou diecese, si acél'a se-lu substérna celui mai deaprópe congresu, in casu de oportunitate chiar si cu esoperandulu consensu alu potestatii de statu.“

Principiulu dar este enunciatu! Ear in cátu privesece partea cea practica a lucrulu, realisarea frumosulu principiu, ca afacerea noveloru episcopii se nu remana unu *pium desiderium*, deputatii congresuali din Banatu au facutu unu acordu comunu cu deputatii din archidieceasa, care avea de basa pe de oparte invoirea archidieceasaniloru la cedarea unei parti de teritoriu si o cuota oare care din fondurile archidiecesei in favóreá noveloru diecese, ear de alta parte, conlucrarea si spriginirea din partea banatieniloru pentru instituirea de unu vicariu archiereu, langa persón'a metropolitulu. Aceast'a ni se pareá espedientulu celu mai nimeritu pentru a satisfacé atât dorinti'a populatiunei ortodoxe romane din Banatu, cât si dorinti'a Archidieceasaniloru. Si congresulu, spre multumirea obsteasca, a si adoptatu in principiu regularea postulu de vicariu archiereu in Archidieceasa.

Dar asia se vede, archidieceasani si-au schimbatu de atunci opiniunile loru si inca cu eludereá nóstra! Desbaterile, ce au urmatu in sinodulu archidieceсанu de estimpu, cu privire la infintierea celoru doue episcopie, ni presinta icón'a cea mai fidela despre atitudinea si tendintiele confratiloru nostri din Ardealu. Din desbaterile acestea aflamu cu adenca mahnire si parere de reu, ca sinodulu archidieceсанu a pusu cestiunea infintiarei noveloru diecese pe altu terenu, decât celu indegetatu de congresu. 1) Archidieceasani nu vor se concurga cu nimicu la infintierea episcopieloru din Timisióra si Oradea-mare. Archidieceas'a, dicu densii, si fundurile archidieceсанe suntu indivisibile. Ei nu potu admite nici dismembrarea teritoriala a archidiecesei, nici impartirea fonduriloru archidieceсанe. Si chiar pentru ac'est'a, sinodulu archidieceсанu a si decisu, ca afacerea vicariulu archiereu se se tracteze

1) Vedi „Telegrafulu Romanu“ Nrii 56. si 57 ex 1880.

independentu dela infintiarea celor doue episcopii, desi togmai densii insistau mai tare in congresulu din 1878 ca afacerile acestea se se trachteze deodata si in comunu.

Ba, dupa cum se vede, Ardelenii au planulu si hotarirea resoluta a infintiá singuri o episcopie noua in Archidieceasa. Si atunci de sine se intielege, tóte combinatiunile si planurile nóstre cadu in embrionulu lor, se prefacu in o chimera desiérta! Càci chiar daca se vor cedá din dieces'a Aradului patru protopopiate din cóce de Muresiu, acestea singure nu sunt de ajunsu nici pentru a formá o diecesa noua, nici pentru a dotá pe episcopulu lor. Ear dieces'a Caransebesiului nu póte cedá din teritoriulu seu, cu o populatiune de 400,000 suflete, o parte cu o populatiune de 200,000 suflete, fara ca se fie recompensata in proportiune cu unu altu teritoriu ruptu din Archidieceasa.

In faci'a acestoru fase noue, in care se vede cá a intratu afacerea episcopiei nóstre din Timisióra, inim'a fiecarui romanu ortodoxu din partile acestea este cuprinsa de temeri si ingrigiri serióse pentru viitoriulu bisericeii sale nationale, carea a avutu se indure mai bine de unu secolu si jumătate despotismulu ierarchieii serbesci! Lips'a unui centru de cultura si de lumina nu este póte nici intr'o provincia locuita de romani, atât de multu simtita ca in Banatulu Timisianu, unde serbismulu de-oparte, ear de cealalta parte catolicismulu, sau mai bine *u. at'a*, pandescu tóte oca-siunile binevenite pentru a absorbi elementulu romanu ortodoxu! Congresulu, speramu dara, va intielege, cá interesele particulare trebuescu subordonate la interesele celea generale a-le bisericeii, cáci numai in chipulu acest'a vomu puté conlucrá la prosperarea si inflorirea bisericeii nostre autonome! *)

Unu deputatu congresualu.

Correspondenti'a

dintre dnii Vasile Alecsandri si Ioan Ghica.

(Urmare si fine.)

Din diu'a trista a despartirii nóstre, numai Duminecile ne mai intalneamu in curte candu ne intorcému de la *pansiónele* nóstre, si atunci recascigamu totu timpulu perdutu cu studiulu... Ambiti'a nóstra erá de a chiti si sburutai cu petricele late si rotunde pe palamarulu bisericeii Sfântului Ilie, candu elu, suitu in clopotnitia, batea tóca, esecutandu variatii fantastice cu ciocanulu de lemnu pe scandur'a spanzurata alaturea cu clopotele. Intr'o di avui satisfacerea de a-lu lovi peste mana tocmai candu obtienea unu admirabilu efectu de tóca. Audiramu unu racnetu in naltulu ceriului si pe urma o grindina de amenintiari, care cadeau de susu pe capulu nostru.

* Am publicatu acésta correspondenti'a fara nici o observare, in cestiunea, de carea se ocupa speramu a ne poté pronunoiá cu alta oca-siuna. „Red.”

Fiindu inse ca distantia ce ne-despartia de palamarulu virtuoze erá mare, i amu respunsu prin o noua bombardare si, cá Partii, amu rupt-o de fuga voimcesce. Victim'a nóstra se planse la dascalu, dascalulu la diaconu, diaconulu la preota, preotulu la jupunés'a Gahitia. Resultatulu acestoru plangeri succesive a fostu ca indata furamu prinsu pe imprejurulu bisericeii si dusi dinaintea maicei mele, carea me dojeni putienu cu blandetie si apoi mesterse de sudóre pe obrazu... Er Porojanu plati glóba pentru amendoi... Sermanulu! Multu l'a costatu onorulu de a fi tovarasiulu de nebunii a coconasiului.

Asemenea o pati si inainte de a fi dati la inventiatura.

Pe la 1827 aveamu de profesorulu pe calugarulu Gherman, acelu care a vendutu lui Gr. Ghica-Voda manuscriptulu lui Sincai. Elu siedea la noi, si afara de mine, avea si alti elevi esterni, dintre care pe M. Cogalniceanu. Acest'a venea in tóte dilele, imbracatu in antereu de cutnie si purtandu unu islicu rotundu de pele de mielu sura... Vai de nenoroctulu islic! elu devenise o minge in manile nóstre si ne atragea ocaru aspre din partea parintelui Gherman, ba unori chiar si palme. Cum se ne resbanamu?... Vasile Porojan gasi modulu de resbanare?... Dascalulu nostru avea obiceiulu se dórma dupa amédi si se horaiésca de se resuná ograda. Elu atunci se aflá intr'unu soiulu de letargie, din care nu l'ar fi treditu nici tunulu. Profitandu deci de acésta imprejurare, ne-am apucatu de am zegravitu cu cernéla visinie sprincenile, barb'a si mustetiele calugarului Efectulu produsu a fostu de minune!... Parintele Ghermanu nu mai indrazni se iésa in lume vr'o doue luni de dile pentru ca se scape de glumele ómeniloru, er bietulu Porojan facu pentru prima óra cunoscentia cu sfântulu Nicolae din cuiu.

Sum datoriu inse a marturisi ca amiculu meu scia se rabde suferintiele cu unu stoicismu anticu. Nici tipá, nici varsá lacrimi, dar plangeamu eu pentru densulu.

In sfersitu suná ór'a unei despartiri complete!... In var'a anului 1834, d-nulu Cuenim dusesse elevii sei pe malulu Prutului pentru petrecerea vacantiiloru Eram in gazda pe la casele tieranesci din satulu... X, si ne gaseamu la largulu nostru; veseli, nebuni, sburdalnici ca rendunelele. Intre satu si riu se ridicá unu buchetu de copaci rari si pletosi, care devenise aren'a jucariiloru nóstre. Adapostiti la umbr'a lor, privému Cazacii de pe cela malu, inarmati cu suliti lungi si candu ne scaldamu strigamu la ei: *zdrasti ciolovec*, ca si candu am fi salutatulu pe Cesar.

Siedeamu intr'o amédi culcatu la tulpin'a unei rachiti, crediendu-me ca-su Robinson Cruzoe, si asceptandu se apara de dupa copaci o céta de selbatici, candu zarii deodata figur'a lui Porojan!

— Vasile!... amu strigatu cu bucurie... Va-ii!...

„Eu coconasiule, respunde Porojan. Am adusu o scrisóre a boerului lui domnulu Cuenim.

— Si te-a trimisu pe tine?

„Ba nu; dar m'am luatulu pe urm'a slujitoriuluⁱ de la Visterie care a fostu insarcinatu cu scrisóre. Imi erá doru se te mai vedu odata coconasiule, pana a nu te duce la Paris,

— La Paris? eu?...

„Asia... am auditu vorbindu fetele de sus, ca boerulu a hotaritu se te triméta la carte, tocmai in fundulu lumii... si am venitulu se te rogu ca se me lei cu d-ta.

— Lasa pe mine, Vasile; . . . fara de tine nu me ducu, — am respunsu cu siguranta.

Insa peste vr'o diece zile mi-am luat adio de la maic'a mea, care plangea, de la tatalu meu care se stapanea ca se nu planga, de la frate, de la sora de la mam'a Gahitia, de la servitori, si am plecatu, lasandu in urm'a mea pe bietulu Vasile Porojan . . . Ochii lui se umplusera de lacrimi pentru antai'a ora de candu lu cunooseamu. Amu plecatu odata cu Cuza, carui'a noroculu i-reserva tronulu Romaniei, cu verulu seu N. Docanu si cu pictorulu Negulici care a muritu la Constantinopole in urm'a evenimentelor de la 1848. Conducatoriulu si guvernatoriulu nostru era insusi secretariulu vestitului Corai d-nulu Filip Furnasaki.

Cinci ani intregi amu statu la Paris, cercandu, dupa dorinti'a parintelui meu, se me pregatescu pentru studiulu medicinei, apoi pentru studiulu dreptului . . . Cercare zadarnica! fiindu contrarie imaginatiei mele vagabonde si aplecarii mele pentru literatura,

La intorcerea mea in tiéra, pe la sfersitului anului 1839, dupa o placuta calatoria prin Itali'a, am gasitu cas'a parintésca complecta . . . Porojan singuru lipsea, cá-ci fugise a dou'a di dupa plecarea mea la Paris, si nu se mai intorsese la stepani, de frie'a sgardei cu corne de feru, si mai cu séma de gróz'a politiaului Urzica, prin manile carui'a era obiceiul ca se tréca toti tiganii lenesi, talhari séu prea iubitori de libertate . . . Nu trecú inse multu timpu si eln aparú in curte, cá-ci audise de intorcerea mea. Dorulu de mine lu-facú se infrunte asprimea pedepsei ce meritase . . . dar am avutu nespus'a multiamire de a-lu scapa si de a-lu reintegrá éراسi in postulu seu de pitaru alu casei.

Dupa mórtea parintiloru mei, am eliberatu toti robii nostri, voindu astfelu se recunoscú amici'a lui Porojan pentru mine. Frumósá di a fostu aceea candu din balconulu casei de la Mircesci, am declaratú tiganiloru adunati ca sunt liberi! Ca nu li se voru mai luá copii, pentru a fi crescuti si deprinsi ca servitori in cas'a boerésca, si ca potu se mérga unde le place fara impedecare din partea nimerui.

Surprinderea loru s'a manifestatu prin o esclamaré selbatica, si bucuri'a loru prin o mie de sarituri desientiate ca ómeni muscati de tarantela. Vr'o trei betrani inse au inceputu a plange si a-mi dice:

„Stapane, stapane, ce ti-am gresitu ca se ne urgisiti astfelu, pecatosii de noi! . . . Ne faci slobozi? . . . Cine o se ne póрте de grija de adi inainte? . . . Cine o se ne chranésca, cine o se ne imbrace, cine se ne cunune, cine se ne ingrópe? . . . Stapane nu te indura de noi si nu ne indepartá de mil'a Mariei tale!“

Vorbe desiarte pentru multimea ce intrase in parocsismulu betiei! . . . Toti, parasindu-si bordeele, plecara adoua di cu totu avutulu loru ca se mérga? . . . Unde? . . . Nu o sciau nici ei, dar se pornira ca se calce peste orisonu si se afirme dreptulu loru de ómeni liberi . . . Laea se opri la cea antaiu crasima pentru ca se celebreze nou'a loru positie sociala, apoi se opri la a dou'a crasima pentru ca se cinstésca in sanatatea coconasiului, apoi se opri la a trei'a pentru ca se boteze cu vinu *libertusca*, apoi la a patra pentru ca sa guste dáca, rachiulu *liberu* e mai bunu decât celalaltu etc. etc. si astfelu au dus-o intr'un'a pana ce, bandu-si pana si caciulele, si apucandu-se de furturi, au ajunsu in inchisorile de la Roman, de la Peatra si de la Bacau,

Peste siese luni, s'au intorsu cu totii la Mircesci, goi, bolnavi, si morti de fóme, inghetati de geru si au cadiutu in genuchi cu rugaminte ca se-i primescu éra robii *ca in vremile cele bune*, dupa cum spuneau ei . . . Acést'a reintórcere de buna voie la sclavie, m'au facutu a cugeta multu asupra modului de a libera popórele ce suntu sclave din nascere, si m'am convinsu ca precát e de ne omenosu faptulu de a lipsi pe unu omu de libertate, pe atát e de necumpetatu faptulu de a libera de odata pe unu sclavu fara a-lu pregati la fericirea ce-lu astépta si a-lu feri de neajunsurile unei libertati pripite.

Porojan insa nu impartasi sórtea celorlalti tigani. Devenitu liberu, elu se duse se exerciteze in tienuturi meseri'a lui de pitariu si in sfersitu se stabili la Peatra. Astfelu ne perduramu din vedere ani indelungati . . . Mi-se spusese chiar ca ar fi muritu! . . .

Intr'o di, pe candu siedeamu la masa in umbr'a copaciloru din gradin'a de la Mircesci, zarescu unu strainu cu surtucu de Nanchina si cu piciórele góle . . . Figur'a lui nu'mi pareá recunoscuta . . . o privescu cu luare aminte . . . Ce se vedu? . . . Porojan! Cine póрте spune bucuri'a mea! . . . Tovarasiulu meu de coplarie! traiesce! . . . iéta-lu! . . . iéta-lu plangendu si sarutandu-mi manile! . . . Nu sciamu ce se-i dau ca se-i facu multiamire . . . mi venea se-lu poftescu la masa; se-i propunu o partida de arsici.

Dupa cele antai momente de uimire, elu 'mi povesti Odisea lui, unu lungu siru de miserii omenesci, apoi se rugá se-lu primescu a fi pitariu la Mircesci, dicendu ca voesce se móra unde s'a nascutu Amu primitu cu recunoscintia, l'am imbracatu din capu pana in picióre, i-am hotaritu o léfa buna si i-am gatitu o odaie deosebita in ograda. Elu s'a instalatu si dupa doue zile s'a facutu nevediatu impreuna cu unu calu a vatavalui!

De atunci l'am mai intalnitú odata la Peatra, slabanogitu, plinu de reumatisme, plecatu spre pamentu de aspr'a mana a batrenetiei si desgustatu de lume. Sermanulu! a parasit-o in sfersitu, luandu cu elu partea aceea din tabloulu socialu, care ne arata familiile boeresci inconjurate de servitori tigani, precum erau casele Patriciailoru Romani pline de sclavi adusi din lumea intréga. (Convorb. lit.)

V. Alecsandri.

Halmagiu 30 Aug. 1880.

Onoratei redactiuni dela „Biserica si Scol'a“ in Aradu.

Vediendu in mai multe foi de ale nóstre, cum si in „Biserica si Scol'a“ imputarea ce mi-se face, pentruca la diu'a Máiestatii Sale s'ar fi cantatu si imnuri magiare in biseric'a nóstra de aici, in interesulu adeverului me afiu indemnatu a espune din parte-mi cele intemperate, pentrucá onoratulu publicu se póрта judecá incát asi fi culpabilu de invinuirea ce mi se face.

Fiindu in Halmagiu numai 2 biserici romane si adeva un'a a nóstra si alt'a greco-catolica, asia amplotiati si locnitorii de alte confessiuni de aici au fostu siliti a cercetá la serbatori si solenitati un'a séu alt'a din cele 2 biserici romane.

Pe timpulu absolutismului amplotiati si ceialti de alte confessiuni cercetau biseric'a nóstra, in

care la diu'a Maestății Sale se cantă imnulu in 2 limbi, adeva in cea romana si in cea germana; ér dupa absolutismu functionarii cercetara mai multu biserica gr. catolica, din locu, in care in timpul mai din urma se cantă érași imnulu in doué limbi, anume in cea romana si in cea magiara.

In anul acest'a fiindu biserica gr. catolica sub reparatura si nepotendu-se tiéné intrens'a servitiulu divinu functionarii si altu poporu de alte confessiuni streine din locu, la diu'a Maestății Sale au venitu cu totii la biserica noastră, si au cerutu cu stăruintia, cá precum s'a indatinatu sub absolutismu a se cantă imnulu si in limb'a germana, totu asemenea se-se cante acuma macar o strofa si in limb'a magiara ca limba a statului. In o asemenea positiune eu si alti fruntasi ai bisericei noastre nu ne amu pututu opune presiunei morale a unei multimi impunitorie, ci amu lasatu de s'a cantatu o strofa si in limb'a magiara, cá se nu provocamu asupra poporului ur'a aceluor functionari cu cari poporul vine mai in tóte dilele in coatingere.

Totu asemenea impregiurari si asemenea presiune morala ne a indemnatu de am lasatu si la diu'a s. Stefanu a se cantă o strofa in limb'a magiara.

Am prevediutu, ca vomu fi osenditi de opini'a publica pentru acestea, dar ael'a, carele va considerá mai de aprópe impregiurarile noastre, si carele scie, ce va se dica cand o ceta de functionari de statu, municipali si dominali, de care poporul nostru are lipsa in tóta diu'a credemu, cá nu va considera numai fapt'a, dar si impregiurarile ce a produsu aceea.

Incât pentru viitoriu speramu, ca cealalta biserica sora ne va scuti cá si in trecutu de asia ceva. *)

Ioanu Groza m. p.
protopresbiteru.

Criscioru la finea lui augustu 1880.

Onorabila Redactinne!

La diu'a 24. Augustu v. parochi'a gr. or; din Criscioru, avú solemnitatea santirei bisericii in urmarea picturei iconostasului, chivotului etc.

Reverendissimulu domnu proto, opu alu Beiusiului Vasiliu Papp, au oficiatu s. liturgia din preuna cu domnii preoti: Ioanu Coroiu, parochu in Vascou Barasci, si Ioan Groza parochu in Criscioru cu o frumósa solenitate. Poporul adunatu, precum si o parte a inteligentii din Beiusiu si Vascou era partrunsu de pietate; pe langa aceea, art'a frumósa de intreprindictorii: Franciscu Gostinciaru pictoru, si Vasiliu Deresce aurariu din Aradu, atragea cu deosebire atentiunea spectatoriloru.

La finea s. liturgii, Reverendissimulu domnu protopopu tienú o predica, carea secera placerea tuturoru.

Dupa finea servitiului domnediescu, a urmatu unu prandiu in onórea domniloru óspeti, la care, domnulu notariu cercualu, Vasiliu Sarkady a felicitatu pre domnulu protopopu, domnulu Paulu

*) Regretámu pré multu, ca parintele protopresbiteru nu a potutu aflá in casulu de facia o modalitate, prin carea ar fi potutu delaturá suspitiunile, si credemu, ca mai multu zelu romanescu potea incungiuirá orice suspitiune.
„Red.“

Popu advocatu in Beiusiu, a felicitatu energi'a poporului pentru infrumsetiarea s. biserici, si a infintiateloru doué scoli confessionale, domnulu Petru Bogdanu, docinte in Criscioru, a felicitatu pre domnulu Parteniu Cosma deputatu dietalu alu cercului Beiusiu ér domnulu deputatu tienú unu discursu prin carea emotioná pre toti cei de facia.

La despartire toti óspetii dusera cu sene cele mai frumóse súveniri.

Nicolau Chisiu m. p.
investiatoriu gr. or.

D i v e r s e.

* **Deputati congresuali.** In legatura cu alegerile comunicate in nrulu trecutu, notamu, cá in cerculu Chiseteu-Leucusiesci s'a alesu deputatu preotiescu par. protopresbiteru Georgiu Cratiunescu; ér deputati mireni s'au alesu urmatorii: In cerculu Aradu dlu advocatu Ioan Popoviciu Desseanu; in cerculu Siriei dlu adv. Adalbert Mihailoviciu; in cerculu Radna dlu adv. Ioan Belesiu; in cerc. Buteni dl. presiedinte de tribunálu Sigismundu Popoviciu; in cerculu Jen polei dlu adv. Mircea V. Stanescu; in cerculu Chisineu dlu adv. Alessiu Popoviciu; in cerculu Giula dlu jude regiu Florianu Varga; in cerculu Halmagiu dlu adv. Teodor Pap; in cerculu Lipovii dlu Dr. Alesandru Mocsofiyi; in cerculu Birchisiu dlu Dr. Eugeniu Mocsonyi; in cerculu Vinga dlu Vincentiu Babesiu; in cerculu Timisióra dlu adv. Paul Rotariu; in cerculu Chiseteu dlu Dr. Paul Vassiciu. In cerculu preotiescu Buteni-Halmagiu par. prot. Const. Gurbanu.

* **Aniversarea Inarei redutei Griviti'a in 30 Augustu st. v. 1877 de cátra trupele romane.** Diariulu „Romanulu“ saluta diu'a memorabila de 30 Augustu st. v. prin urmatórele cuvinte insufletitóre: „Astadi se impliaescu trei ani, de candu unu stralucitu si maretiu faptu de arme reinnodá firulu traditiunei nationale de vitejia. „Acum trei ani, dupa o amortire de aprópe trei secole, in care tiér'a trecuse prin cele mai gíele si mai periculóse peripetii, ostirea romana — sub comand'a M. S. R. Carolu I — implánta pe inaltimile Grivitiiei cu gloria si onóre tricolorulu romanescu. „Acum trei ani, romanii calcara cu vitejia pe urmele vitejiloru lui Mihaiu Bravulu si luandu din nou intaririle, la pólele carora zacu mormintele eroiloru caduti, cand Mihaiu Vitézulu le luase acum trei vécuri. „Diu'a de astadi, di de revelare pentru natiunea romana, e o di mare. „O salutamu cu respectu, si cu noi impreuna o saluta tóta suflarea romanésca. „Ea fú inceputulu unei noue ere; ea dovedi lunei intregi, cá urmasii legionariloru romani dela gurele Dunarii sunt demni de stramosii loru; cá au pastratu neatinsse calitatile loru resboinice si cá, in iubirea-le de tíera, sunt gata in totu momentulu de a i-si jertfi viéti'a pentru a o apará, a-i ocroti drepturile si onórea. „In aventulu bucuriei ce simtimu, la acésta maretia data nationala, suntemu datori a ne aduce aminte de gloriosii martiri ai independintiei si a depune o lacrima de durere si de recunoscintia pe mormintele loru. „Natiunea intréga le a ridicatu, in anima-i, unu monumentu neperitoriu, si generatiunile viitóre, ce voru fi crescute in respectulu si recunoscintia cátra densii, voru fi gasitu in faptulu loru, in devotamentulu ce au aretatu pentru tíera, unu exemplu pe care-si voru face o onóre si o datoria a-lu imita.“

* **Esamene de calificatiune.** Septeman'a trecuta in zilele Luni, Marti Mercuri si Sambata au Depusu examenulu de calificatiune teologicu inaintea comisiunii consistoriali din Aradu 11 teologi absoluti. Dintre acesti'a s'au declarat de calificati 9 pentru parochiile de clas'a a dou'a, 1 pentru cele de clas'a antaiu, si 1 pentru parochiile de clas'a a trei'a.

* **Principele de coróna Rudolf** a sositu in diu'a de 12 Septemvre la 9 óre in Berlin. a fost primitu la gara de imperatulu Vilhelm, de printiulu ereditariu alu Germanei, de principii regali, cari toti erau in uniforma austriaca, Archiducele Rudolf era in costum prussianu. Imperatulu si principii la'u imbratisiatu cu caldura, apoi a fost insociatu de insusi imperatulu pana la castelulu imperialu. Indata ce a ajunsu in apartamentele imperatesci principele de coróna a fost numitu maioru-generalu, si imperatulu i-a pusu cu man'a propri'a epoletele noului gradu.

* **De născenitoriu alu tronului romanu,** precum cetimu in „Romanulu“ voiesce a adoptá Domnitoriulu Carolu pe celu mai teneru fiu alu fratelui seu, principelui Leopold, nascutu in 1 Septemvre 1868, care are astadi 12 ani; elu este nepotulu si finulu Domnitoriului, si se numesce Carolu, ca si elu. Principele Carolu alu treilea fiu alu principelui Leopold de Hohenzollern este dara din tota famili'a acel'a, care póte se-se assimileze mai pe deplinu cu natiunea, asupra carei'a este chiamatu se domnésca intr'o di.

* **Armat'a romana** este reprezentata la manevrele din Galiti'a prin: colonelulu Budisteanu, siefulu regiment. 4 de infanteria, maiorulu Alesandrescu, maiorulu Vladioianu si capitanulu de artilerie Sioimescu. Dlu ministru de resbelu Slaniceanu va sosi in 13 l. c. la Cernauti spre a salutá acolo pe imperatulu austro-ungaru.

* **Societatea pentru fondulu de teatru romanu** a amanatu adunarea generala convocata la sibiiu pe 19 si 20 Septemvre, pe a. e. st. nou.

* **Amorul principelui Carolu.** Din incidentulu caletoriei Domnului Romaniei prin strainetate, diarele de acolo remprosperéta unele momente mai interesante din vieti'a lui. Astfelu se scrie, cá pe cand principele studiá la universitatea din Bonn, facea de multe ori excursiuni, si intr'una din acele facu cunoscinti'a principesei Elisabeta de Wied. Jun'a principesa a fost destinata de catra parinti si de curtea de Holanda a deveni soti'a mostenitoriului de tron alu Holandei. Nici principele Carol Anton de Hohenzollern nu voia ca fiulu lui s'o ia de sotie. Cu tóte aceste tinerii se iubiau. Principele Carolu trebui se se departeze din Bonn din caus'a acést'a, spre a-si completa studiile la Berlin, cáci prin despartirea loru se spera cá li se va stinge si amorulu. Inse, inainte de a se departa, se mai duse odata la Neuwied, si principes'a i-a datu cuventulu ca numai dupa densulu se va marita. Optu ani astépta densa, si principele Carol, atunci dejá Domn alu Romaniei, i-si tinu cuventulu, si o conduse la altariu.

* **In Russi'a** s'au arestatu de nou in timpulu din urma mai multe persóne pretinse suspecte. Arestarile s'au intemplatu din motivulu, cá in o casa din sababiulu Rogoschi s'a gasitu intr'o odaie o grópa

facuta de eurenđ, ce avea directiune catra calea ferata, de buna sema cá se submineze unu punctu alu liniei ferate Msocva-Curse.

* **Representanti'a comunala** din Buda-pesta'a refusatu concessiunea de a se mai dá representatiuni teatrale in teatrulu germanu din Budapest'a.

* **D. V. A. Urechia** care a fost presiedinte alu congresului etnograficu din Paris a fost onoratu de congresu cu asiediarea beustului seu in sal'a siedintiloru societati din Franci'a, ér pentru lucrările, ce a prezentatu la congresu despre tierile romanesci consiliulu centralu i-a datu medali'a cea mare de bronzu.

* **Unu satu ziditu in auru.** Se scrie diariloru din New-York cá unu satu ziditu in auru s'a descoperitu la 30 mile de Santa-Fe, in Noul-Mexic. S'a constatatú cá acelu satu, numit Las Placitas, se inaltia pe unu gisimentu auriferu de o mare bogatie si cá catele sale au fostu construite cu valatuci plini cu auru. Guvernatoriulu dela Santa-Fe si ingineriu s'au dus imediatu la fati'a locului, si s'au datu josu in faci'a lor stanci din stradele satului Incercarile au datu pana la 23 mil. fr. auru pe tona. Satulu intregu se intinde pe ven'a aurifera, si este in totulu incunjuratu de resturi de stanca de o valóre de 3 dolari pe livra.

* **Falsificatiunea tutunului.** Tutunulu, pentru famatori, este unu timpu pierdutu, o placere, o obiceinintia si póte chiar si o necesitate. Déca prin elu insusi devine vatamatoriu senatátii, apoi inconvenientele sunt si mai mari prin productulu falsificatu, ce ni se vinde sub titlulu de tutuna. Laboratoriulu de chimie alu ministeriului de interne englesu, prin ultimulu seu raportu, corobóreza cu acésta opiniune. Inspectorulu de tutunuri din Birmingham, a trimisu de curendu unu pachetu, vendutu sub numele de „mixture de tutun“ pentru a fi supusu esaminatei. Analis'a a demonstratu o mare cantitate de materie vegetala, semanendu cu capatienele floriloru de musietielu. Procedulu falsificatiunei consista, in a amesteca in tutunu chiar capatienele floriloru de musietielu tiente in apa mai multe dile, colorate cu solutiune din lemnu campesin si indulcitu cu suc de lemnu dulce, ceea ce le da colóreá tutunului; amesteculu contine 20—30 pentru 100, putendu-se astfelu vinde pe unu pretiu minim.— Agentii vendiatori pentru asemenea tutunu, sunt stabiliti in mai multe mari centre de populatiune si rezultatele pecuniarie, ce tragu din acést'a intreprindere sunt considerabile. O asemenea siarlatanie se petrece in Franci'a si Engliter'a si in alte tieri, cu tigarile numite de Havana. Speculanti de acestu soi, cumpera tigari pe unu pretiu fórte scadiutu (10 centime) din Hamburg, Anvers etc. pe care le trimitu in Havana, pentru a fi puse in cutii cu etichete speciale, si apoi sunt din nou trimise in Europa.— Aici apoi sunt vendute pe unu pretiu fórte urcatu sub denumirea de tigari de Havana; pentru acest cuventu tabloul sinopticulu de consumatiunea tutunului in aceste state, constata o enorma cantitate de consumatiune (*Progr. med. rom.*)

* **Decoratiune.** Regele Alfonso a emisu urmatioriulu decretu: „Prin acést'ac ordinezu, cá printiulu seu princes'a ce va nasce u ajutoriulu lui Ddiu scump'a mea socia, se fia decorati: Daca va fi unu printiu cu colierulu tunsurei de aur, cu ordinulu

regalu si supremu alu lui Carolu III, cu crucea cea mare a ordineloru Isabela si cea a santului Ioan de Jerusalimu. Daca inse va fi o infanta, atunci se va decora cu esierp'a nobilului ordinu alu dameloru reginei Mari'a Luiza. Aceste insignii se fia pregatite pentru momentulu botezului.

Bibliografia

1. *Istori'a Ungariei* pentru scólele poporale Editiunea a siésea. Pretiulu 25 cr. v. a.
2. *Geografi'a Ungariei si elemente din Geografi'a generala* pentru scólele poporale. Editiunea a trei'a. Pretiulu 30 cr. v. a.
3. *Elemente de Geografia si Istoria generala*. Evulu vechiu. Pretiulu 50 cr. v. a.
4. *Elemente de Geografia si Istoria generala*. Evulu mediu. Pretiulu 45 cr. v. a.

Tóte aceste manuale se potu procura séu directu dela autoriulu lor. Dr Nicolau Popu, conrectoru si profesoru la scólele centrale romane din Brasiovu séu prin ori care libraria din patria.

Concurse.

Pentru vacant'a státiune invetiatorésca din *Leucusiesci*, — la prim'a alegere nearetandu-se nici un recurrentu — prin acést'a se escrie de nou concursulu, cu terminu de alegere pe **19/31. Octobru a. c.**

Emolumintele sunt: in bani gata 84 fl. v. a. 12 1/2. meti de grau, si 20. cucuruзу, 36 fl. pentru elisa, 6 fl. pentru lumini, 5 fl. 61 cr. pentru sarie. 10 fl. pentru conferintie, 8 fl. pentru pausialu, si 10. orgii de lemne, din care se incaldiesce si scól'a. Dela sporulu alegendului invetiatoriu, va depinde urcarea salariului seu, spre a corespunde sumei de 300 fl. v. a.

Recursele, adresate respectivului Comitetu parochialu, si instruite conformu prescrieloru Statutului organicu, sunt a se tramite pana in presér'a alegerii parintelui Inspectoru cerc. de scóle Georgiu Ciatiunescu, protopopu in Belincz; avendu recurrentii in vr'o Dumineca ori serbatore a se presentá in biserica din locu spre a si aretá desteritatea in tipicu si cantarile bisericesci.

Leucusiesci, 26. Augustu 1880.

Comitetulu protopopescu.

In contielegere cu mine: **Georgiu Cretianescu** m. p. prot. si inspectoru de scóle.

Pentru státiunea invetiatorésca de clasa a II la scól'a confesionala din *Broseniu*, protopresbiteratulu Oravitiei, Comitatulu Carasiului se escrie a trei'a óra concursu **pana in 21 septembrie a. c. cal. vechiu.**

Emolumintele sunt: salariu anualu 250 fl. pentru cortelu 50 fl. pentru conferintie 10 fl. pentru lemne, din care are a se incaldi si scól'a 60 fl. pentru scripturistica 8 fl. preste totu 378 fl. v. a. Doritori de a ocupa acestu postu, au de a si adresa recusu-

rire lor conformu statutului organicu, cu atestatele necesarii comitetului parochialu si ale trimite D. Protopresbiteru tractualu Iacobu Popovicu in Oravitia paná la terminulu prefiptu.

Oravit'a in 24 Augustu 1880.

Iacobu Popovicu m. p.

In contielegere cu Comitetulu parochialu.

Pe vacant'a státiune invetiatorésca din *Meziadu*, indiestrata cu emolumintele anualu 105 fl. 4 cubule gráu, 4 cucurndiu. 8 orgii de lemne, din care are a se incaldi si scól'a, dela 270 numere câte o portia de fenu si unu fuioru, se escrie concursu cu terminu de alegere pe **21 Septembrie st. v. 1880**, pana candu recurrentii cari debue se posi'a calificatiune receruta, se avisédia a-se presentá in vre-o dumineca séu serbatóre in S. Biserica spre documentarea desteritatii sale in cantari si tipicu si a substerné recursele loru provediute cu testimoniu de calificatiune inspectorului cercualu de scóle P. On. D. Elia Mog'a in Ra-bagani. — sub sau la adresa Comitetului.

Comitetulu parochialu.

Dimitrie Burticu.

Gavrilu Cornea.

Moisie Laza.

Spridonu Burticu.

Flore Ivanu.

Popovicu Theodoru m. p.

Presiedinte.

Cu mine in contielegere: **Eli'a Moga** m. p. Inspect. cerc. de scóle in cerculu Meziadului.

Pentru ocuparea parochiei vacante din *Bucovetiu* se escrie concursu pana in **4. Octobru a. c. st. v.**

Emolumintele impreunate cu acést'a parochia sunt: un'a sesiune parochiala, o gradina estravilana, birulu si stolele indatinate dela 245 de case aflatórie in comun'a parochiala.

Dela recurinti se recere calificatiunea pentru parochiile de prim'a clasa, avendu a se presentá in vre-o Dumineca ori serbatóre in s. biserica pentru a-si aretá desteritatea in cantare si respective in cuventare.

Recursele instruite dupa cerintiele Statulului Organicu se voru tramite R. Domnu protopresbiteru alu Timisiorii Meletiu Dreghiciu pana in 4 Octobru a. c. st. vechiu.

Bucovetiu, in 20 Augustu 1880.

Georgiu Chirit'a m. p.

presied. com. par.

Ioanu Surdu m. p.

notariulu com. par.

Cu scirea si invoirea mea: **Meletiu Dreghiciu** m. p. protopresbiterulu Timisiorii.

Pentru deplinirea státiunei invetiatoresci la clasá a II-a gr. or. din *Borosineu* in inspectoratulu Jenopoliei, se escrie concursu cu terminulu de alegere pe **diu'a de 21 septembrie a. c. st. v.**

Salariulu anualu: in bani gata 300 fl. pentru scripturistica 6 fl. pentru curatirea si incaldirea scólei 15 fl. 10 orgii de lemne din care are a se incaldi si scól'a cortelu liberu si pentru legami jumate din gradin'a dela scól'a noua.

Dela recurinti se cere 4 clase gimnasiale, séu 3 reale, testimoniū de preparandie si de calificatiune si ia vreo Domineca ori serbatóre pana la diu'a alegerei sè-se prezenteze la sant'a biserica' ca se si arate desteritatea in cantari si tipicu.

Recursele adresate comitetului parochialu se voru trimite inspectorelui scolaru Nicolau Beldea iu Borosineu, care e si posta ultima.

Borosineu 26 augustu 1880.

Comitetulu parochialu.

Cn scirea mea: **Nicolau Beldea** m. p. inspectoriu scol.

Pentru parochi'a *Ceisóra* se escrie concursu pe langa urmatórele beneficii parochiale:

1. Pamentulu parochialu parte fenatiu parte aratoriu cu unu venitu anualu de 260 fl.

2. Dela 80 case câte una di de lucru cu mana in pretiu 16 fl.

3. Dela 20 case câte una di de lucru cu boi in pretiu de 30.

4. Din inmormentari 50 fl.

5. Din cununii 30 fl.

6. Din gradina parochiala unu venitu de 8 fl.

7. Din boteze — masluri — si alte accidentii 20 fl.

Sum'a 414 fl. v. a.

Pana la 28 Sept. candu se va tinea si alegerea aspirantii de a fi alesi la acést'a parochie se-si trimite recursele la protopresbiterulu tractualu Pr. On. D. Eli'a Moga adresate comitetului si ajustate cu documintele recerute pentru o parochia de a III. clasa.

Datu in *Ceisóra* 15. Augustu v. 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Eli'a Moga** m. p. Prot. Papmezeului.

Se escrie de nou pentru ocuparea postului de invetiatoriu la scól'a gr. or. rom. confesionala din comun'a *Socolariu*, protopresbiteratulu Bisericeii-albe, Comitatu Carasiu cu terminu *pana in 28 Septembrie 1880 st. v.* in carea diua va fi alegerea.

Emolumintele sunt:

a) Salariu fiesu in bani gata 310 fl.

b) Spese conferintionale 10 fl.

c) Pausialu de scripturistica 5 fl.

d) Pausialu pentru curatirea scólei 6 fl.

e) diece orgii de lemne din care are amesuratu a se incaldi si scól'a.

f) Pamentu 2 jugere de livade, trei gradini de legumi si quartiru liberu, de nou edificatu acuma.

Doritorii de a ocupá acestu postu vacantu, sunt avisati a-si substerne recursele lor beneinstruate conformu prescrielor stat. org. bis. Pré On. D. Josif Popovicu protopresbiteru in Jamu celu multu pana in 24. Septembrie a. c. st. v. càci cele mai tardie incurse nu se voru considerá. In fine doritorii de a ocupá acestu postu au a se presenta in vre-o duminca ori serbatóre in s. biserica, pentru de a-si areta desteritatea in cantarile si tipiculu bisericeseu.

Socolariu in 17. Augustu 1880. st. v.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu Pré. O. D. **Josif Popovicu** m. p. in protopresbiteru in Jamu.

Pentru deplinirea statiunei invetiatoresci la scól'a II din opidulu *Capolnasiu*, — inspectoratulu Birehisiului protopresbiteratulu Lipovii — se deschide concursu *pana la 21 Septembrie a. c.*, candu va fi si alegerea.

Emolumintele sunt: I. in bani gata 357 fl. 50. II. pentru conferintie 10 fl. III. pentru scripturistica 10 fl. IV. Cortelu liberu. V. Gradina de legume de 1 jugeru. VI. 40 m. c. de lemne din care ase incaldi si scól'a.

Recurentii voru avia ase presenta in una duminca séu serbatóre la biserica de ase face cunoscuti cu poporulu, si asi aratá desteritatea in cantare, cei cu clase gimnasiale voru fi preferiti — petitiunile se voru substerne inspectorelui de scóle per: *Kápolnás* in Bacamezeu.

Capolnasiu 31 iuliu 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: **Laurentiu Barzu** inspectoru de scóle.

Conformu decisului Venerab. Cons. gr. or. ara. danu dtto. 15/17 septembrie an. tr. nr. 1867/427 scol-pentru deplinirea postului invetiatorescu de a III cl. la scólele normali tractuali din *Halmagiu* se escrie concursu cu terminulu *de alegere 20 Septembrie a. c.*

Emoluminte anuali: 500 fl. v. a. salariu si 40 fl. v. a. pentru lemne, care suma se solvesce in rate decursive.

Aspirantii la acestu postu sunt avisati, recursele instruate in sensulu statutulu organicu, si cu testimoniū, ca au absolvatu cu succesu bunu celu putinu 4 clase gimnasiale, ale adresa Comiteturului protopresbiteralu, si a le trimite subscrisului pana la 19 Septembrie a. c.

Halmagiu, 16 augustu, 1880.

Ioanu Groza m. p.
protopopu si inspectoru scol.

Pentru deplinirea definitiva a statiunilor invetiatoresci din protopresbiteratulu *Halmagiului*:

1. *Vati'a de josu* cu emoluminte anuali: 250 fl. v. a. 5 orgii de lemne, quartiru si gradina; *diu'a de alegere 15 sept.*

2. *Lazuri* cu emoluminte anuali: 200 fl. v. a. 5 orgii de lemne, quartiru si gradina; *diu'a alegerei 16 septembrie.*

3. *Aciu'a* cu emoluminte anuali: 300 fl. v. a. 5 orgii de lemne, quartiru si gradina; *diu'a de alegere 17. septembrie.*

4. *Dumbrava* cu emoluminte anuali: 200 fl. v. a. 5 orgii de lemne, quartiru si gradina; *diu'a alegerei 18 septembrie.*

Doritorii de a ocupá ver uuulu din aceste posturi sunt avisati recursele instruate in sensulu statutulu organicu ale adresa comitetului parochialu respectivu si ale trimite subscrisului pana la diu'a alegerei.

In contielegere cu respectivele comitete parochiale.

Ioanu Groza m. p.
protopopu si inspec. scol.